

ผศ.ประยูร เชี่ยววัฒนา

ผู้อำนวยการ

สถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติ

JICA ผู้วางมาตรฐานใหม่ของ ‘มาตรวิทยา’ ไทย

“ถ้าขาด (ความร่วมมือจาก) ญี่ปุ่น เราไม่มีทางมาถึงวันนี้”

นี่คือความประทับใจของ ผศ.ประยูร เชี่ยววัฒนา ผู้อำนวยการสถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติ ที่มีต่อการทำงานร่วมกับองค์การความร่วมมือระหว่างประเทศของญี่ปุ่น หรือ JICA (Japan International Cooperation Agency) ในการวางรากฐานมาตรวิทยาในประเทศไทยให้กลายเป็นที่ยอมรับในระดับต้น ๆ ของอาเซียน ถึงแม้ว่า “มาตรวิทยา” อาจจะเป็นชื่อที่ไม่ค่อยคุ้นหูสำหรับคนไทยหลายคน แต่แท้จริงแล้วมีความสำคัญเป็นอย่างมากต่อการพัฒนาทั้งวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ตลอดจนภาคธุรกิจและอุตสาหกรรมของไทย ซึ่งมีบทบาทต่อการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

อาจารย์ประยูร มีความคุ้นเคยเป็นอย่างดีกับ JICA นับตั้งแต่ที่เป็นอาจารย์ประจำคณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยในตอนนั้นทางคณะวิศวกรรมศาสตร์ได้ขอรับการสนับสนุนทางด้านเทคนิคจาก JICA เพื่อยกระดับขีดความสามารถของคณะ ต่อมา เมื่ออาจารย์ประยูรเข้ามาดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติ หนึ่งปีหลังจากที่เกิดวิกฤตเศรษฐกิจ “ต้มยำกุ้ง” ในปี 2540 การดำเนินงานของสถาบันฯ ในตอนแรกเป็นไปอย่างไม่ราบรื่นนัก ส่วนหนึ่งมาจากงบประมาณที่จำกัด ไม่สามารถตอบสนองความต้องการของสถาบันมาตรวิทยาที่จำเป็นจะต้องมีเครื่องมือและห้องปฏิบัติการที่ทันสมัยและมีคุณภาพสูง เพื่อเป็นการสร้างมาตรฐานที่เป็นที่ยอมรับของประเทศและให้บุคคลอื่นสามารถใช้อ้างอิงได้

จากปัญหาดังกล่าว ทำให้อาจารย์ประยูรตัดสินใจเจรจาขอกู้เงินจากธนาคารเพื่อความร่วมมือระหว่างประเทศแห่งญี่ปุ่น หรือ JBIC (Japan Bank for International Cooperation) ซึ่งในตอนนั้นยังไม่ได้ผนวกรวมกับ JICA เพื่อนำมาสร้างอาคารและจัดซื้อเครื่องมือและอุปกรณ์ในการดำเนินงานของสถาบันฯ อย่างไรก็ตาม การเจรจากับกระทรวงการคลังเพื่อขอเงินนั้นก็ไม่ใช่เรื่องง่าย เนื่องจากสมัยนั้นเศรษฐกิจของประเทศยังคงย่ำแย่ ทว่า อาจารย์ประยูรก็ยืนยันความตั้งใจเดิมที่จะขอรับการกู้เงิน ด้วยเหตุผลว่า “ที่เราต้องกู้เงิน ก็เพื่อบอกให้ทุกประเทศทั่วโลกเขาเชื่อว่าถึงเราจนเช่นไร เราก็ตายใจในเรื่องคุณภาพ” สุดท้าย กระทรวงการคลังก็เห็นพ้องและสนับสนุนการกู้เงินดังกล่าว

เมื่อมีอาคาร มีอุปกรณ์ที่พร้อมในการดำเนินงานแล้ว สิ่งสำคัญที่จะช่วยสนับสนุนการสถาปนามาตรฐานแห่งชาติ ก็คือ การสร้างบุคลากร ที่มีความรู้เพื่อพัฒนาองค์กรอย่างยั่งยืน “มาตรวิทยาไม่ใช่เพียงอาคาร ไม่ใช่เครื่องมือเท่านั้น จะต้องมีคน และคนก็ไม่ใช่ว่าคนที่เปิดสวิทช์เครื่องมือเป็นแล้วใช้งานได้ คนจะต้องเป็นคนที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเป็นอย่างดี” อาจารย์ประยูร กล่าว

หลังจากที่ได้รับคำแนะนำจากดร.อาคิโมะโตะ ผู้เชี่ยวชาญชาวญี่ปุ่นที่มาช่วยด้านเทคนิคให้กับสถาบันฯ ว่า ทางสถาบันมาตรวิทยาของญี่ปุ่น หรือ National Metrology Institute of Japan (NMIJ) พร้อมจะให้ความช่วยเหลือ

ด้านเทคนิคกับไทย แต่ติดเรื่องงบประมาณที่มีจำกัด ทาง NMIJ ไม่สามารถดำเนินการได้ ต้องผ่านการสนับสนุนจาก JICA ดังนั้น อาจารย์ประยูรจึงเจรจาขอให้ทาง JICA ช่วยสนับสนุนทางด้านเทคนิคในเรื่องดังกล่าว เมื่อได้รับการเห็นชอบจาก JICA การฝึกอบรมบุคลากรของทางสถาบันฯ ร่วมกับ NMIJ ก็เริ่มขึ้นตั้งแต่ขั้นตอนการสอนเจ้าหน้าที่ให้รู้จักการใช้เครื่อง และไล่เรียงไปจนถึงวิธีการเขียนลำดับขั้นตอนในการทำงาน หรือที่เรียกว่า procedures เพื่อให้เป็นมาตรฐานสากลที่ใช้กันทั่วโลก นอกจากนี้ยังมีการส่งเจ้าหน้าที่ไปฝึกอบรมที่ญี่ปุ่น รวมถึงการส่งผู้เชี่ยวชาญชาวญี่ปุ่นมาช่วยสนับสนุนการดำเนินงานของสถาบันฯ อีกด้วย

“ผมคิดว่าเป็นการก้าวกระโดดที่สำคัญ คือได้สร้างความมั่นใจให้กับเด็ก เขาเกิดความภูมิใจที่อยากจะทำงานต่อ เราเองก็สามารถสถาปนามาตรฐาน ซึ่งในสมัยก่อนไทยอยู่ในลำดับท้าย ๆ ของอาเซียน ตามหลัง สิงคโปร์ มาเลเซีย อินโดนีเซีย และฟิลิปปินส์ แต่ปัจจุบันเราก็ได้พัฒนาขึ้นไปติด Top 2 ของภูมิภาคได้” อาจารย์ประยูร กล่าว

นี่ถือเป็นการเปลี่ยนแปลงสำคัญในวงการมาตรวิทยาในไทย ที่ผ่านมามีความรู้ในเรื่องดังกล่าวมีอยู่อย่างจำกัด แต่หลังจากที่ได้รับการสนับสนุนจาก JICA ทำให้มีการสร้างบุคลากรในด้านมาตรวิทยาเพิ่มขึ้น ทำให้คนที่แทบไม่รู้อะไรเลย หรือมีความรู้พอสมควร กลายเป็นคนที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญและสามารถสร้างมาตรฐานให้เป็นที่ยอมรับของทั่วโลก ขณะเดียวกัน การพัฒนามาตรวิทยาในไทย ยังส่งผลดีต่อสังคมและภาคอุตสาหกรรมของประเทศ คือ ช่วยให้มาตรฐานการผลิตของอุตสาหกรรมไทยได้รับการยอมรับทั่วโลกและประหยัดค่าใช้จ่ายในการดำเนินการด้านการตรวจสอบมาตรฐาน ซึ่งช่วยอำนวยความสะดวกในการค้าระหว่างประเทศมากขึ้น

แม้จะมีอุปสรรคอยู่บ้างในเรื่องภาษา ทว่า โดยภาพรวมแล้ว ความร่วมมือกับ JICA ก็มีจุดแข็งที่โดดเด่น เมื่อเปรียบเทียบกับ การสนับสนุนที่ได้รับจากหน่วยงานต่างชาติอื่น ๆ นั่นคือ ความทุ่มเทของชาวญี่ปุ่นในการสนับสนุนด้านบุคลากรให้กับสถาบันฯ เห็นได้จากจำนวนผู้เชี่ยวชาญที่ส่งมาหรือการส่งเจ้าหน้าที่ไทยไปฝึกอบรมที่ญี่ปุ่นมีมากกว่าเมื่อเทียบกับประเทศอื่น ๆ ที่ส่งมาเพียงหนึ่งหรือสองคนเท่านั้น นอกจากนี้การถ่ายทอดความรู้ของญี่ปุ่นก็เป็นไปอย่างครบถ้วน คือให้ความรู้ตั้งแต่กระบวนการดำเนินงานขั้นแรกจนถึงขั้นสุดท้าย ไม่เพียงเท่านั้น การสนับสนุนของ JICA ยังเป็นจุดเริ่มต้นสำคัญในการขยายความร่วมมือระหว่างสถาบันฯ กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กับมาตรวิทยาอื่น ๆ ในญี่ปุ่นอีกด้วย

สุดท้าย อาจารย์ประยูรได้ฝากถึง JICA ว่า อยากให้เจ้าหน้าที่ JICA ทุกคนรู้สึกภูมิใจในฐานะที่ได้ช่วยให้ประเทศที่ได้รับการสนับสนุนจาก JICA สามารถก้าวเดินไปข้างหน้าได้ และพวกเขาเปรียบเสมือนตัวแทนประเทศญี่ปุ่นที่ทำความสิ่งนี้ให้เกิดขึ้นได้ ดังนั้นจึงอยากเห็นความรู้สึกความปรารถนาอย่างแรงกล้าหรือ passion ในการทำงาน เพื่อช่วยเหลือคนอื่น ให้มีอยู่ในเจ้าหน้าที่ของ JICA อย่างนี้ตลอดไป

“JICA ควรที่จะต่อยอดประโยชน์จากสิ่งที่ได้ทำมา เช่น เครื่องช่วยความร่วมมือต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายใต้โครงการ JICA ซึ่งได้หยั่งรากลึกในประเทศต่าง ๆ JICA ควรคิดว่าทำอะไรที่จะใช้สิ่งนี้เป็นรากฐานสำคัญที่จะเชื่อมโยงประเทศเหล่านี้กับญี่ปุ่นบนพื้นฐานของมิตรภาพ การอยู่ร่วมกันและยังประโยชน์ต่อกัน” อาจารย์ประยูร กล่าวสรุปทิ้งท้าย

